

Komitet Dialogu Społecznego ds. Telekomunikacji

Zaktualizowana deklaracja w sprawie sztucznej inteligencji (listopad 2025 r.)

Sztuczna inteligencja: plan działania dla związków zawodowych i przedsiębiorstw telekomunikacyjnych

Technologia i innowacje cyfrowe radykalnie zmieniły pracę i zatrudnienie w niespotykany dotąd sposób. Celem niniejszej aktualizacji jest dostosowanie naszego zobowiązania do najnowszych zmian legislacyjnych i technologicznych, np. w odniesieniu do dużych modeli językowych (LLM), generatywnej lub agencyjnej sztucznej inteligencji oraz unijnej ustawy o sztucznej inteligencji.

Europejscy partnerzy społeczni w sektorze telekomunikacyjnym, UNI Europa ICTS i Connect Europe, doceniają prace już podjęte na szczeblu europejskim, zwłaszcza w odniesieniu do przyjęcia europejskiej ustawy o sztucznej inteligencji¹ jako pionierskiego aktu prawnego. Unijna ustawa o sztucznej inteligencji może osiągnąć swój cel tylko wtedy, gdy jej wdrożenie na szczeblu państw członkowskich i przedsiębiorstw uwzględni interesy partnerów społecznych, z którymi należy się regularnie konsultować.

Ponadto ogłoszona strategia „Apply AI”, przyszła ustawa o rozwoju chmury i sztucznej inteligencji oraz pakiet dotyczący uproszczenia cyfrowego stanowią okazję do poprawy zdolności i wydajności Europy w sektorze sztucznej inteligencji w sposób zrównoważony i korzystny społecznie – ale tylko wtedy, gdy zostaną one wdrożone we współpracy i w porozumieniu z partnerami społecznymi.

Biorąc pod uwagę najnowsze osiągnięcia w dziedzinie technologii sztucznej inteligencji, konieczne jest zaktualizowanie naszego wspólnego stanowiska w tej sprawie. Przewidywane przez nas zmiany na rynku pracy faktycznie nastąpiły i już wpłynęły na charakter samej pracy, a będą miały na nią wpływ również w przyszłości. Partnerzy społeczni z sektora telekomunikacyjnego przedstawili analizę wpływu przełomowych technologii na ten sektor w swoim najnowszym projekcie dotyczącym przyspieszenia zrównoważonego rozwoju w telekomunikacji (AST)².

UNI Europa ICTS i Connect Europe uznają potencjał sztucznej inteligencji (AI) w zakresie innowacji, np. w dziedzinie opieki zdrowotnej, nauki, edukacji, mobilności i komunikacji. Komisja Europejska uznała komunikację elektroniczną za sektor strategiczny, w którym należy promować wdrażanie sztucznej inteligencji w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw.³

W kontekście zatrudnienia systemy AI mogłyby przejąć powtarzalne lub niebezpieczne zadania, umożliwiając pracownikom skupienie się na zadaniach bardziej znaczących lub o wyższej wartości. W szerszym ujęciu wdrożenie systemów AI powinno poprawić jakość życia obywateli i przynieść korzyści nie tylko ludziom, ale także planecie, poprzez promowanie rozwiązań służących przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym, przy czym należy zauważyć, że samo wykorzystanie AI na dużą skalę jest czynnikiem przyczyniającym się do wysokiego zużycia energii przez przedsiębiorstwa zajmujące się AI i centra danych.

¹ Ustawa UE o sztucznej inteligencji, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>

² Por. https://www.uni-europa.org/wp-content/uploads/sites/3/2024/04/20240429_AST_Research-report_final.pdf

³ Por. https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/ai-continent_en

Niemniej jednak nowe technologie niosą ze sobą zarówno możliwości, jak i wyzwania. W przypadku sztucznej inteligencji wyzwania, którym musimy sprostać, dotyczą umiejętności i szkoleń, zdrowia i bezpieczeństwa, etyki, prywatności i ochrony danych, równości i praw podstawowych⁴.

Skupienie się Komisji Europejskiej wyłącznie na innowacjach, inwestycjach i potencjalnym wzroście wydajności dzięki sztucznej inteligencji nie wystarczy, aby zapewnić zrównoważone i korzystne wdrożenie sztucznej inteligencji. Przyspieszenie wdrażania sztucznej inteligencji w sektorze telekomunikacyjnym – zgodnie z planem Komisji dotyczącym strategii stosowania sztucznej inteligencji – może zakończyć się sukcesem tylko wtedy, gdy weźmiemy pod uwagę wyzwania i obawy partnerów społecznych sektora, które mają kluczowe znaczenie dla jej wdrożenia.

Poprzez niniejszą wspólną deklarację europejscy partnerzy społeczni z sektora telekomunikacyjnego zamierzają wnieść wkład w szerszą debatę na temat sztucznej inteligencji i przedstawić zainteresowanym stronom z sektora wytyczne dotyczące możliwości i zagrożeń związanych ze sztuczną inteligencją.

Opowiadamy się za podejściem do sztucznej inteligencji, w którym to ludzie sprawują kontrolę, co oznacza, że to oni powinni zachować kontrolę nad wszystkimi technologiami⁵. Zdecydowanie popieramy również poszanowanie praw człowieka jako podstawowej wartości w wykorzystaniu wszystkich technologii sztucznej inteligencji. Sztuczna inteligencja i inne nowe technologie nie powinny utrudniać dobrobytu jednostek i powinny pomagać w budowaniu zrównoważonego i integracyjnego społeczeństwa. Partnerzy społeczni z zadowoleniem przyjmują fakt, że naczelną zasadą unijnej ustawy o sztucznej inteligencji jest promowanie sztucznej inteligencji zorientowanej na człowieka i godnej zaufania, „przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia, bezpieczeństwa (i) praw podstawowych”⁽⁶⁾. Gwarancja praw podstawowych powinna mieć zastosowanie w szczególności do pracowników zaangażowanych w opracowywanie i stosowanie systemów sztucznej inteligencji w całym cyklu życia systemu.

Jako partnerzy społeczni mamy obowiązek pomagać w kształtowaniu projektu, rozwoju, wdrażaniu i regulacji systemów sztucznej inteligencji oraz podnosić świadomość kwestii etycznych zarówno wśród twórców, jak i użytkowników sztucznej inteligencji. Bez dialogu społecznego nie możemy opracować najskuteczniejszej strategii w zakresie sztucznej inteligencji. Europejskie związki zawodowe i organizacje pracodawców jako partnerzy społeczni mają do odegrania istotną rolę w rozwiązywaniu złożonych kwestii dotyczących zatrudnienia, szkoleń, charakteru pracy, nierówności i systemów ochrony socjalnej. Decydenci na szczeblu krajowym i unijnym muszą słuchać zarówno związków zawodowych, jak i pracodawców oraz współpracować z nimi. Wszyscy musimy uznać i wykorzystać wiedzę specjalistyczną osób bezpośrednio zaangażowanych w projektowanie, rozwój i stosowanie systemów sztucznej inteligencji lub których te kwestie dotyczą. W praktyce partnerzy społeczni powinni uczestniczyć w ustanawianiu odpowiednich norm i wdrażaniu mechanizmów, opracowywaniu i monitorowaniu szkoleń oraz zapewnianiu odpowiedzialności organów zarządzających.

Niniejsza zmieniona wspólna deklaracja stanowi dla partnerów społecznych w sektorze telekomunikacyjnym plan działania służący wdrożeniu elastycznych ram etycznego i odpowiedzialnego wykorzystania sztucznej inteligencji we wszystkich krajach i na wszystkich szczeblach (europejskim, krajowym i lokalnym). Zawiera ona kluczowe zasady uzgodnione przez związki zawodowe i przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, zgodne z unijną ustawą o sztucznej inteligencji, mające na celu stworzenie podstaw dla rozwoju i wykorzystania sztucznej inteligencji z korzyścią zarówno dla celów społecznych, jak i gospodarczych.

⁴ Por. Deklaracja MOP dotycząca podstawowych zasad i praw w pracy,

<https://www.ilo.org/declaration/thedeclaration/textdeclaration/lang-en/index.htm>

⁵ Podejście to zostało również przyjęte przez europejskich partnerów społecznych z różnych sektorów w ich porozumieniu ramowym w sprawie cyfryzacji, https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

⁶ Ustawa UE o sztucznej inteligencji, art. 1, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32024R1689>

1. Etyczne podejście do sztucznej inteligencji

Projektowanie, rozwój i wdrażanie systemów sztucznej inteligencji jest ściśle powiązane z kwestiami etycznymi dotyczącymi „natury” sztucznej inteligencji i jej wpływu np. na procesy decyzyjne oparte na danych lub interakcje między człowiekiem a maszyną.

Dla UNI Europa ICTS i Connect Europe etyczne podejście do wiarygodnej sztucznej inteligencji jest szczególnie ważne przy rozważaniu sposobu projektowania i wdrażania systemów sztucznej inteligencji w miejscu pracy. Etyczne, praktyczne i prawne aspekty gromadzenia danych i zarządzania nimi pozostaną wyzwaniem przy stosowaniu sztucznej inteligencji obecnie i w przyszłości.

Ponadto wykorzystanie sztucznej inteligencji w wrażliwych operacjach biznesowych może mieć ogromny wpływ na pracowników organizacji: na szczególną uwagę zasługuje automatyzacja zasobów ludzkich, ponieważ wyniki decyzji opartych na sztucznej inteligencji mogą wpływać na losy potencjalnych i obecnych pracowników.

Chociaż wdrożenie sztucznej inteligencji ma na celu zwiększenie wydajności, konkurencyjności i innowacyjności, ważne jest, aby zająć się ryzykiem związanym z pracą wynikającym ze sztucznej inteligencji i zarządzania algorytmami, takim jak stres, intensyfikacja pracy, presja czasu i wydajności, izolacja społeczna, a także monitorowanie i nadzór.

Aby złagodzić potencjalny wpływ na zdrowie, autonomię, prywatność i warunki pracy pracowników, ważne jest promowanie wykorzystania sztucznej inteligencji w oparciu o zasadę „człowiek na czele” oraz wzmocnienie dialogu społecznego i negocjacji zbiorowych w przypadku wprowadzania nowych technologii w miejscu pracy i znaczących zmian w systemach. Znaczący dialog społeczny – oparty na ciągłej, przejrzystej komunikacji i informowaniu – na temat wprowadzania i wdrażania sztucznej inteligencji ma zasadnicze znaczenie dla zdobycia zaufania pracowników i ułatwienia przyjęcia sztucznej inteligencji.

Partnerzy społeczni z zadowoleniem przyjmują fakt, że unijna ustawa o sztucznej inteligencji nie tylko gwarantuje przestrzeganie zasad etycznych przez europejskie przedsiębiorstwa, ale także wzywa instytucje europejskie do podjęcia odpowiednich działań prawnych w celu zapewnienia, aby przepisy i regulacje dotyczące usług opartych na sztucznej inteligencji miały również zastosowanie do dostawców cyfrowych usług opartych na sztucznej inteligencji mających siedzibę poza UE, którzy wykorzystują i/lub sprzedają swoje produkty i usługi w UE.

1.1 Gromadzenie danych i zarządzanie nimi

Sukces sztucznej inteligencji zależy od dostępności dużych zbiorów danych szkoleniowych wysokiej jakości. Gromadzenie, zarządzanie i wykorzystywanie danych, które zasilają sztuczną inteligencję, musi być zgodne z europejskimi normami etycznymi, wymogami prawnymi i prawami podstawowymi, które razem tworzą „ekosystem zaufania”.

Partnerzy społeczni przypominają, że przetwarzanie danych osobowych do celów szkolenia i wykorzystania sztucznej inteligencji w kontekście zatrudnienia musi być zgodne z obowiązkami i zabezpieczeniami określonymi w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO) i unijnej ustawie o sztucznej inteligencji.

Komisja Europejska ogłosiła nową strategię Unii Danych, mającą na celu zwiększenie dostępności danych na potrzeby innowacji i rozwoju sztucznej inteligencji. W komunikacie w sprawie planu działania dla kontynentu sztucznej inteligencji Komisja ogłasza zamiar usprawnienia „obowiązujących przepisów dotyczących danych w celu zmniejszenia złożoności

i obciążenia administracyjnego (...) w oparciu o proces sprzyjający włączeniu społecznemu (...)”⁷. Taka inicjatywa nie powinna podważać przepisów określonych w RODO, a proces ten powinien obejmować partnerów społecznych jako zainteresowane strony z branży.

Większość istniejących obecnie modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia została wytrenowana w sposób całkowicie nieprzejrzysty na ogromnych ilościach treści chronionych prawem autorskim i danych osobowych, zebranych i skopiowanych z internetu bez żadnego upoważnienia ani wynagrodzenia dla twórców. Generowane przez sztuczną inteligencję deep fake'i i inne treści manipulowane przez sztuczną inteligencję stanowią poważne zagrożenie dla naszych demokracji, reputacji i praw moralnych naszych członków oraz zaufania obywateli do prawdziwości treści cyfrowych.

Wykorzystanie utworów w kontekście modeli sztucznej inteligencji różni się zasadniczo od tradycyjnych form eksploatacji. Konieczne jest podjęcie odpowiednich środków, aby ułatwić i przekonać dostawców sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia do uzyskania uprzedniej zgody i powstrzymania się od nieuprawnionego wykorzystywania materiałów chronionych prawem autorskim.

Partnerzy społeczni doceniają nadrzędny cel, jakim jest zapewnienie dostępu do wysokiej jakości zbiorów danych w celu ograniczenia dyskryminacji i stronniczości oraz opracowania bardziej sprawiedliwych i skutecznych zastosowań sztucznej inteligencji. Zrównoważona europejska strategia stosowania sztucznej inteligencji musi również uwzględniać wyzwania związane z łańcuchem dostaw danych. Etykietowanie danych i moderowanie treści są często zlecane podmiotom zewnętrznym, co zwiększa potrzebę poprawy warunków pracy oraz dostępu do negocjacji zbiorowych i reprezentacji związkowej.

1.2 Sprawiedliwość i odpowiedzialność za decyzje podejmowane przez sztuczną inteligencję

Kolejnym aspektem szerszego wprowadzania bardziej zaawansowanych systemów komputerowych jest możliwość przekazania decyzji z ludzi na komputery. Chociaż stwarza to możliwość zwiększenia wydajności, stanowi również wyzwanie w przypadku podejmowanych decyzji. Jeśli decyzje podejmowane przez systemy sztucznej inteligencji są stronnicze lub niedokładne, również stanowią wyzwanie.

Partnerzy społeczni podkreślają, że przejrzystość ma kluczowe znaczenie dla budowania zaufania do nowych technologii. Systemy sztucznej inteligencji powinny być jak najbardziej przejrzyste dla pracowników, umożliwiając im zrozumienie zarówno sposobu wykorzystania ich danych, jak i podejmowania decyzji, które ich dotyczą. Stopień wymaganej wiedzy powinien zależeć od technicznej wykonalności i złożoności systemu, a także od jego wpływu na prawa indywidualne i zbiorowe.

Stronniczość algorytmów i wynikająca z niej dyskryminacja w zatrudnieniu to szczególnie niepokojące zjawiska, którym należy się zająć, aby technologia służyła ludziom, a nie działała przeciwko nim. Sama przejrzystość nie wystarczy. Firmy powinny zapewnić solidne mechanizmy, które łagodzą niepożądane skutki decyzji opartych na sztucznej inteligencji i pomagają pracownikom uniknąć lub skorygować negatywny wpływ sztucznej inteligencji na ich prawa.

Chociaż udowodnienie braku stronniczości w zbiorach danych na poziomie wejściowym może być trudne, z pewnością kluczowe znaczenie ma unikanie przez pracodawców stronniczości w wynikach decyzji podejmowanych przez sztuczną inteligencję na poziomie wyjściowym. Kluczowa zasada zapobiegania

⁷ Komisja Europejska, Plan działania dla kontynentu AI

złych, a nawet niebezpiecznych decyzji jest zapewnienie, aby ludzie sprawowali nadzór nad systemami sztucznej inteligencji i ponosili ostateczną odpowiedzialność za ich decyzje.

Wdrożenie systemów sztucznej inteligencji budzi wiele obaw i wątpliwości dotyczących charakteru gromadzonych danych i ich wykorzystania (na przykład wykorzystanie sztucznej inteligencji do biometrii, rozpoznawania twarzy itp. w procesach HR lub narzędziach monitorujących).

Należy uznać rolę partnerów społecznych w podnoszeniu świadomości na temat tych wyzwań oraz w dyskusji na temat granic etycznych systemów sztucznej inteligencji i gromadzenia/zarządzania danymi, których wymagają. Można to osiągnąć na przykład poprzez włączenie debaty na temat zarządzania sztuczną inteligencją do istniejących struktur dialogu społecznego (np. rady zakładowe...) i/lub utworzenie rad doradczych (z udziałem partnerów społecznych).

Aby ta linia odpowiedzialności funkcjonowała prawidłowo, musimy zapewnić, aby pracodawcy ustanowili odpowiednie mechanizmy zarządzania danymi i rozliczalności, które odzwierciedlają względy etyczne, oraz aby partnerzy społeczni byli w pełni zaangażowani w te mechanizmy. Modele nadzoru ludzkiego, które obejmują regularne zgłaszanie potencjalnych nadużyć, powinny być proporcjonalne do ryzyka związanego z daną aplikacją sztucznej inteligencji.

Decyzje podejmowane przez algorytmy mogą prowadzić do mniej demokratycznych miejsc pracy, jeśli nie są one nadzorowane w odpowiedni sposób. Dlatego partnerzy społeczni powinni skupić się na podstawowych zasadach pozwalających uniknąć stronniczości, w tym między innymi: przejrzystości, identyfikowalności i neutralności systemów sztucznej inteligencji. Neutralność ta powinna uwzględniać np. wiek, płeć, stan zdrowia, pochodzenie etniczne, religię, przynależność do związków zawodowych/działalność związkową lub przynależność polityczną.

Wiarygodna sztuczna inteligencja nie może być pustym sloganem. Partnerzy społeczni pozostają zaangażowani w godzenie innowacji, wydajności oraz ochrony danych i praw podstawowych pracowników.

2. Potrzeba stworzenia platformy europejskich umiejętności w zakresie sztucznej inteligencji

Sztuczna inteligencja, podobnie jak wszelkie inne rodzaje ciągłych zmian technologicznych, prowadzi do poważnych przemian, które mają bezpośredni wpływ na umiejętności i szkolenia. Dotyczy to w szczególności branży telekomunikacyjnej, która nieustannie boryka się z poważnymi zakłóceniami. Jednocześnie, patrząc w przyszłość, oczekuje się, że główne innowacje wprowadzane przez telekomunikację i ich zastosowania stworzą bogate możliwości dla całego ekosystemu telekomunikacyjnego⁸.

Sztuczna inteligencja nie tylko zmienia sposób wykonywania poszczególnych zadań, nie prowadzi też po prostu do automatyzacji lub rozszerzenia zadań, ale przekształca samą architekturę pracy, zmieniając przepływy pracy, struktury decyzyjne, dynamikę władzy i modele biznesowe. Obserwujemy na przykład realokację zadań w ramach zespołów i między rolami – niekoniecznie oznacza to utratę miejsc pracy, ale redefinicję samej logiki ról. Cykle decyzyjne ulegają skróceniu, ponieważ narzędzia AI centralizują lub przenoszą proces podejmowania decyzji, co ma wpływ na tradycyjne role i struktury zarządzania.

⁸ Bardziej szczegółową analizę przełomowych technologii mających wpływ na sektor telekomunikacyjny można znaleźć w raporcie z projektu Connect Europe – UNI Europa „Accelerating Sustainability in Telecoms” (Przyspieszenie zrównoważonego rozwoju w telekomunikacji), https://www.uni-europa.org/wp-content/uploads/sites/3/2024/04/20240429_AST_Research-report_final.pdf

Europa musi zainwestować w ramy umiejętności w zakresie ICT, zapewniające naszym pracownikom sektora telekomunikacyjnego możliwość tworzenia, wdrażania i skalowania suwerennych technologii europejskich, zamiast pozostawać uzależnionymi od rozwiązań dostawców spoza Europy.

Najważniejszym priorytetem jest wzmocnienie zarówno twardych, jak i miękkich umiejętności związanych z obecnymi, nowymi i powstającymi technologiami w sektorze, rozwijając nową wiedzę specjalistyczną poprzez adaptacyjne uczenie się, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zasobów na szkolenia i przekwalifikowanie. Jeśli nie zajmie się tą kwestią, potencjalne korzyści płynące z technologii sztucznej inteligencji nie zostaną zrealizowane.

Unijna ustawa o sztucznej inteligencji odzwierciedla tę pilną potrzebę promowania umiejętności w zakresie sztucznej inteligencji, a Komisja Europejska

słusznie zauważa, że „sztuczna inteligencja (...) rewolucjonizuje rynek pracy” oraz że „potrzebnych jest więcej talentów w dziedzinie sztucznej inteligencji

potrzebnych, ale konieczne jest również przekwalifikowanie pracowników”⁹.

Wysiłek ten nie może spoczywać wyłącznie na przemyśle i jego pracownikach. Ze względu na wysoką wartość dodaną, jaką innowacje mogą wnieść do społeczeństwa, w interesie wszystkich zainteresowanych stron – publicznych i prywatnych – leży priorytetowe traktowanie i rozszerzanie programów szkolenia i podnoszenia kwalifikacji cyfrowych.

W proces ten powinny być zaangażowane przemysł, rząd, partnerzy społeczni, szkoły, uczelnie, uniwersytety i dostawcy usług szkoleniowych, ponieważ odgrywają oni kluczową rolę we wspieraniu tego procesu transformacji i zapewnianiu, że nikt nie zostanie pominięty.

W sektorze telekomunikacyjnym pozostają dwa kluczowe wyzwania: przyciągnięcie i rekrutacja nowych, kompetentnych talentów z znacznie szerszej i bardziej zróżnicowanej grupy oraz konieczność dalszego szkolenia i podnoszenia kwalifikacji obecnej siły roboczej. Kluczem do sukcesu będzie opracowanie inicjatyw na rzecz podnoszenia kwalifikacji cyfrowych i promowania różnorodności w europejskim sektorze telekomunikacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem równości płci, starzejącej się siły roboczej i grup znajdujących się w trudnej sytuacji.

Ponadto w przyszłości coraz ważniejsze będzie ciągłe aktualizowanie umiejętności, co powinno odbywać się w ściślejszej współpracy między pracodawcą a pracownikami.

Z zadowoleniem przyjmujemy fakt, że Komisja Europejska uznała ważną rolę partnerów społecznych w planie działania na rzecz kontynentu sztucznej inteligencji, stwierdzając, że „dialog społeczny ma kluczowe znaczenie dla zaspokojenia potrzeb w zakresie umiejętności na rynku pracy oraz ułatwienia wdrażania technologii cyfrowych w europejskich miejscach pracy w sposób sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu”⁽¹⁰⁾. W tym kontekście niezbędne będzie zaangażowanie partnerów społecznych we wszystkie inicjatywy związane z umiejętnościami (np. akademie umiejętności cyfrowych, sieć centrów innowacji cyfrowych, partnerstwo na dużą skalę w dziedzinie cyfryzacji – w ramach paktu na rzecz umiejętności – oraz platforma umiejętności cyfrowych i miejsc pracy) poprzez podjęcie tej kwestii w ramach dialogu społecznego i układów zbiorowych. Powinno to również mieć miejsce w przypadku zapowiedzianego zorganizowanego dialogu z zainteresowanymi stronami z branży w celu określenia wyzwań i rezultatów dla poszczególnych sektorów.

Inicjatywa „Unia umiejętności” stanowi kluczowy krok w kierunku budowania umiejętności w zakresie sztucznej inteligencji i zdolności cyfrowych w całej Europie. Łącząc systemy edukacji, szkoleń i zatrudnienia, inicjatywa ta może pomóc w zapewnieniu, że pracownicy sektora telekomunikacyjnego – oraz szerzej rozumianej gospodarki cyfrowej – będą przygotowani do radzenia sobie z transformacją napędzaną przez sztuczną inteligencję. Partnerzy społeczni muszą być aktywnie zaangażowani w kształtowanie Unii.

⁹ Europejska ustawa o sztucznej inteligencji, art. 4, oraz Komisja Europejska, Wezwanie do przedstawienia dowodów dotyczących strategii stosowania sztucznej inteligencji (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14625-Apply-AI-Strategy_en)

¹⁰ Komisja Europejska, plan działania „AI Continent Action Plan”, COM(2025) 165 final, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/ai-continent_en

planu działania w zakresie umiejętności, aby zapewnić, że odpowiada on potrzebom poszczególnych sektorów i chroni prawa pracowników w okresie transformacji.

Wymaga to ciągłej dyskusji i opartej na zaufaniu współpracy między partnerami społecznymi na wszystkich szczeblach (europejskim, krajowym, branżowym i przedsiębiorstwowym). Przykładowo, standardowy zestaw umiejętności, które mogą być wymagane, obejmuje takie umiejętności, jak: kreatywne rozwiązywanie problemów, krytyczne i analityczne myślenie, ogólna wiedza na temat mechanizmów i sposobu działania sztucznej inteligencji; ciągłe uczenie się, podejmowanie decyzji, umiejętności interakcji i współpracy, empatia, myślenie systemowe, umiejętność radzenia sobie z niepewnością i presją oraz intuicja.

Krótko mówiąc, następujące obszary powinny stanowić punkt odniesienia dla wszystkich polityk dotyczących sztucznej inteligencji w tym sektorze:

1. W branży telekomunikacyjnej:
 - Przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji obecnej kadry pracowniczej
 - Zatrudnianie różnorodnych talentów do obsługi sztucznej inteligencji
 - Tworzenie nowych zadań i miejsc pracy w celu zrównoważenia automatyzacji zadań
2. W ekosystemach technologicznych i telekomunikacyjnych:
 - Edukacja partnerów w całym łańcuchu wartości, również w zakresie wysokiego zużycia zasobów i energii odnawialnej
 - Aktywizacja interesariuszy i partnerów w kwestiach etycznych
 - Ułatwianie przyjmowania/świadomości wśród klientów
3. Poprzez działania polityczne i rządowe:
 - Wspieranie programów branżowych na rzecz przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji obecnej siły roboczej
 - Wzmocnienie programów edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących sztucznej inteligencji i etyki AI
 - Promowanie edukacji i wdrażania sztucznej inteligencji we wszystkich sektorach, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i administracji publicznej

3. Wnioski

Partnerzy społeczni pozostają zaangażowani w realizację nadrzędnych celów branży telekomunikacyjnej, przedstawionych w naszych projektach dotyczących przyspieszenia zrównoważonego rozwoju w telekomunikacji (AST)¹¹ oraz podnoszenia umiejętności cyfrowych dla wszystkich (DUFA)¹².

Europa ma szansę aktywować niektóre ze swoich kluczowych atutów i przejąć wiodącą rolę w rozwoju i wdrażaniu sztucznej inteligencji zorientowanej na człowieka.

Aby zapewnić suwerenność cyfrową i zdolność do kształtowania przyszłości sztucznej inteligencji zgodnie z interesami europejskimi, konieczne jest wspieranie rozwoju wysokowydajnych, konkurencyjnych i godnych zaufania europejskich modeli sztucznej inteligencji. Modele te muszą być przejrzyste, podlegające kontroli, w pełni otwarte i oparte na prawach podstawowych, ochronie danych i etycznych innowacjach, a także muszą być zgodne z

¹¹<https://www.uni-europa.org/news/uni-europa-and-connect-europe-adopt-landmark-joint-social-partner-declaration-on-sustainability-in-telecommunications/>

¹²<https://connecteurope.org/projects/DUFA>

egzekwowanie kluczowych instrumentów prawnych, w tym ustawy o usługach cyfrowych (DSA), ustawy o rynkach cyfrowych (DMA) oraz unijnej ustawy o sztucznej inteligencji.

Europejscy partnerzy społeczni z sektora telekomunikacyjnego są zdecydowani odegrać swoją rolę w tym procesie.

Bruksela, 13.11.2025

Alessandro Gropelli
Dyrektor generalny
Connect Europe

Oliver Roethig
Sekretarz regionalny
UNI Europa